

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
VIEŠOJO VALDYMO GRUPĖ

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2014 M. RUGSĖJO 17 D. NUTARIMO NR. 968 „DĖL UŽSIENIEČIŲ REGISTRO REORGANIZAVIMO IR UŽSIENIEČIŲ REGISTRO NUOSTATŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO (TOLIAU – PROJEKTAS Nr.1) IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2000 M. GRUODŽIO 15 D. NUTARIMO NR. 1458 „DĖL KONKREČIŲ VALSTYBĖS RINKLIAVOS DYDŽIŲ SĄRAŠO IR VALSTYBĖS RINKLIAVOS MOKĖJIMO IR GRĄŽINIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO (TOLIAU – PROJEKTAS NR. 2) (TOLIAU KARTU – PROJEKTAI)
(TAP-22-1299, 22-1300) (TAIS 22-6170(2), 22-9238(2))**

2022-07-25 Nr. NV-2152

Vilnius

Projektų rengėja – Vidaus reikalų ministerija (VRM).

Projektų tikslas:

1) Projekto Nr. 1: sudaryti galimybę Užsieniečių registre tvarkyti ir šių užsieniečių duomenis: Lietuvos Respublikos elektroninių rezidentų (e. rezidentų) ir kitų užsieniečių, turinčių ekonominių ir (arba) socialinių interesų, ir (arba) prievolių Lietuvos Respublikoje (pvz., įsiskolinimų biudžetui).

2) Projekto Nr. 2: nustatyti valstybės rinkliavą už interesų Lietuvoje turinčio užsieniečio kodo (toliau - ILTU kodas) suteikimą.

Projektų esmė:

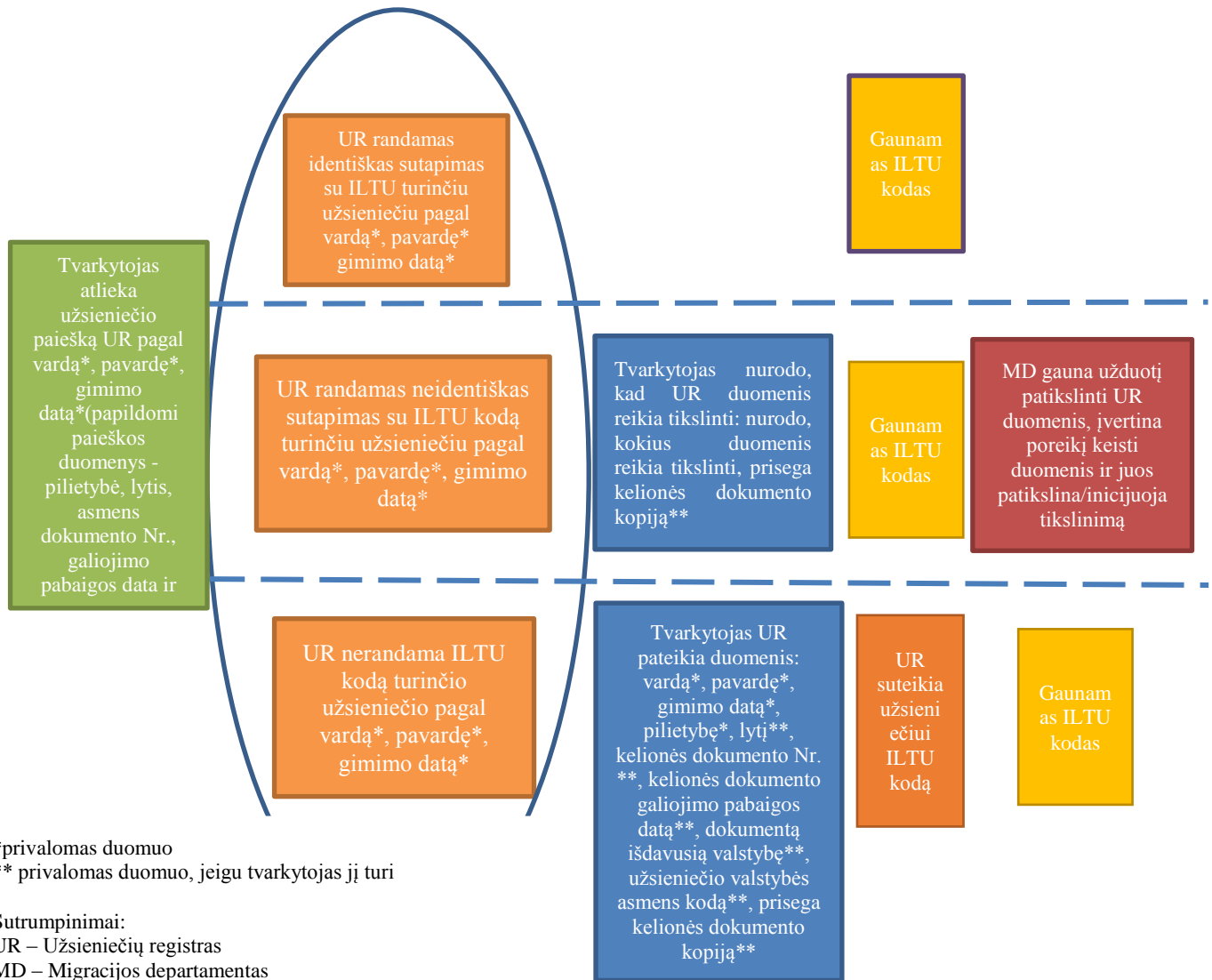
1) **Projektas Nr. 1** parengtas įgyvendinant 2019 m. liepos 16 d. priimtą Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 1, 2, 142 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo X¹ skyriumi įstatymą Nr. XIII-2348.

Visiems užsieniečiams, kurių duomenys tvarkomi Užsieniečių registre, bus suteikiamas ILTU kodas, kuris yra Užsieniečių registro objekto identifikavimo kodas. Institucijos, tvarkančios užsieniečių duomenis, turės galimybę gauti ILTU kodą, kuris leis vienodai identifikuoti užsieniečių visuose valstybės registruose ir informacinėse sistemose (IS). Visi užsieniečiai, turintys interesų, prievolių ar kitokių ryšių su Lietuva, būtų registruojami viename šaltinyje – Užsieniečių registre. Asmenų identifikavimas ir susiejimas tarp valstybės registrų ir (ar) IS vyktų per ILTU kodą. Besidubliuojančių asmenų duomenis tvarkys Užsieniečių registro tvarkytojas – Migracijos departamentas.

Projekte Nr. 1 numatoma, kad registrų ir valstybės IS tvarkytojai, kurie tvarko duomenis apie užsieniečius, neįregistruotus Užsieniečių registre, juos teiks Užsieniečių registrui. Registras ir valstybės IS, sudarius duomenų teikimo sutartis, gaus Užsieniečių registre užregistruotų užsieniečių duomenis.

Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu ne visuose registruose ir valstybės IS tvarkomi duomenys apie užsieniečio pilietybę, numatytas vienerių metų pereinamasis laikotarpis. VRM nuomone, per šį laikotarpį valstybės registrų ir IS tvarkytojai, esant poreikiui, galės inicijuoti reikiamus teisės aktų ir

(ar) techninių sprendimų pakeitimus. Registrų ir valstybės IS tvarkytojai duomenis Užsieniečių registrui teiks tiesiogiai per Lietuvos migracijos IS (MIGRIS) arba per integracines sąsajas.

*privalomas duomuo

** privalomas duomuo, jeigu tvarkytojas jį turi

Sutrumpinimai:

UR – Užsieniečių registras

MD – Migracijos departamentas

Tvarkytojas – valstybės įstaigos, kuri teikia duomenis UR, darbuotojas, sprendžiantis užsieniečio klausimą

2) **Projektas Nr. 2.** Atsižvelgdami į tai, kad ILTU kodo suteikimas užsieniečiui atvykus į Migracijos departamentą – nauja paslauga, siūloma už jos teikimą numatyti valstybės rinkliavą. Ši paslauga numatyta UTPĮ 142 straipsnyje, kuriame nurodyta, kad užsieniečiai, turintys ekonominių ir (arba) socialinių interesų ir (arba) prievolių Lietuvos Respublikoje, registruojami Užsieniečių registre. **Valstybės rinkliava būtų imama tik tais atvejais, kai ILTU kodas suteikiamas ne automatiškai, o užsieniečiui asmeniškai atvykus į Migracijos departamentą ir paprašius suteikti jam ILTU kodą.** Numatoma, kad tokios paslaugos teikimas truktų 15 minučių. Valstybės rinkliavos dydis už ILTU kodo suteikimą – 2,3 euro – apskaičiuotas atsižvelgiant į vidutinį Migracijos departamento darbuotojų, kurie ir teiktų šią paslaugą, vienos valandos darbo užmokestį (9,25 euro).

Lėšų poreikis. Projekto Nr. 1 įgyvendinimas papildomų biudžeto lėšų tobulinant Užsieniečių registrą ar MIGRIS nepareikalaus. **Kitų valstybės registrų ar IS tvarkytojai informavo, kad gali reikėti papildomų lėšų valstybės registrų ar IS tobulinti, tačiau konkretaus poreikio nenurodė.**

Derinimas. Projektai buvo skelbiamas Seimo kanceliarijos Teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

Projektas Nr. 1 buvo pateiktas derinti visoms ministerijoms, Informacinės visuomenės plėtros komitetui, Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai, VĮ Registrų centrui.

ŽŪM, KM, URM, IVPK, SAM, VĮ Registrų centras pastabų ir pasiūlymų dėl Projekto Nr. 1 neturėjo. Pagrindinė kitų institucijų pastaba – daugelyje valstybės registrų ir IS šiuo metu netvarkomi kelionės dokumento duomenys (šie duomenys pirminiame Projekte Nr. 1 buvo numatyti kaip privalomi). Pagal institucijų pastabas ir pasiūlymus patikslintas Projektas Nr.1 pakartotinai su institucijomis buvo derinamas darbo tvarka.

Finansų ministerija pateikė pastabą, kad, siekiant sumažinti riziką užsieniečiui, neturinčiam gyvenamosios vietos Lietuvos Respublikoje, išvengti įsipareigojimų Lietuvos Respublikos muitinei ir užtikrinti tinkamą teisinės pasekmės sukeliančių dokumentų įteikimą, siūloma Užsieniečių registro nuostatus papildyti elektroninio pristatymo dėžutės adresu (privalomu e. rezidentui). VRM pažymi, kad e. rezidento statusas nesuteikia teisės užsieniečiui atvykti į Lietuvos Respubliką (e. rezidento atvykimui taikomos tokios pačios taisyklės kaip ir visiems užsieniečiams). VRM mano, kad tokios pareigos (turėti pašto dėžutę teisinės pasekmės sukeliantiems dokumentams įteikti) nustatymas nepatenka į Projekto Nr.1 tikslus – Nuostatų ir (ar) kitų teisės aktų pakeitimas šiuo klausimu turėtų būti inicijuojamas po išsamesnių tarpinstitucinių diskusijų. Viešojo valdymo grupės manymu, reikėtų svarstyti galimybę panaudoti jau šiuo metu esamą sprendimą - ePristatymo sistemą (elektroninių pranešimų ir dokumentų pristatymo fiziniams ir juridiniams asmenims IS), o Užsieniečių registro nuostatus papildyti elektroninio pristatymo dėžutės adresu galima.

EIM pateikė pastabą dėl patikslinto Projekto Nr. 1, kad duomenys apie pilietybę tvarkomi ne visuose valstybės registruose ir IS, todėl valstybės registrų ir IS tvarkytojams neturėtų būti nustatoma prievolė tvarkyti duomenų, kurių jiems nereikia atliekant teisės aktuose nustatytas funkcijas. VRM nuomone, duomenys apie asmens pilietybę turi būti teikiami Užsieniečių registrui, nes pirmiausia turi būti įsitikinama, kad asmuo nėra Lietuvos Respublikos pilietis. Antra, duomenys apie asmens pilietybę gali būti itin reikšmingi daugeliui institucijų, joms sprendžiant užsieniečio teisinės padėties klausimą (praktinis pavyzdys – duomenų apie Ukrainos pilietybę reikšmė). Be to, Projekte Nr. 1 numatytas vienerių metų pereinamasis laikotarpis, kurio metu duomenis apie pilietybę teikti nėra privaloma.

VDAI darbo tvarka pateikė pastabą, kad kelionės dokumento asmens duomenų lapo skaitmeninės kopijos tvarkymo būtinumas nėra būtinas siekiamiems tikslams (duomenis įvedantis asmuo turi duomenis suvesti tiksliai, o užsieniečių galima identifikuoti pagal asmens atvaizdą, kuris saugomas Užsieniečių registre). Į šią pastabą neatsižvelgta: kelionės dokumentas – tai pagrindinis dokumentas, kurį užsienietis privalo turėti atvykdamas į Lietuvos Respubliką, tik pagal kelionės dokumentą galima vienareikšmiškai nustatyti asmens tapatybę. Pagrindinis tikslas – užtikrinti vienodą visų užsieniečių tapatumo nustatymą ir patvirtinimą, išvengti užsieniečių registravimo dubliavimo, ne visų ar perteklinių, netikslų ar klaidingų duomenų tvarkymo. Kelionės dokumento kopija sudaro galimybę vienodai identifikuoti užsieniečių net ir tais atvejais, kai pasikeičia kiti duomenys (pvz.: kelionės dokumento numeris, asmens vardas, jo transkripcija, pavardė ir pan.) – užsieniečio asmens tapatybę galima įsitikinti įvertinus veido atvaizdą kelionės dokumente. Pažymėtina, kad registrai ir valstybės IS Užsieniečių registrui neteiks veido atvaizdo duomenų, todėl tais atvejais, kai registras ar valstybės IS pateiks Užsieniečių registrui duomenis (ir užsienietis bus užregistruotas Užsieniečių registre), veido atvaizdo duomenys Užsieniečių registrui nebus pateikti. VRM manymu, numatytos nuostatos (Užsieniečių registrui teikiama kelionės dokumento kopija tais atvejais, kai valstybės registras ar IS tvarko šiuos duomenis) yra proporcinga ir pagrįsta priemonė siekiamiems tikslams pasiekti.

Su TM patikslintas Projektas Nr. 1 suderintas darbo tvarka, išskyrus pastabas dėl galimai per trumpo pereinamojo laikotarpio ir lėšų techniniams sprendimams įgyvendinti skyrimo.

Projektas Nr. 2 derintas su Finansų ministerija ir Teisingumo ministerija, pateistas pagal pateiktas pastabas.

Atitiktis Vyriausybės programos nuostatom. Projektai Vyriausybės programos nuostatų tiesiogiai neįgyvendina.

Dalykinio vertinimo išvada.

Kad vienodai identifikuoti užsieniečių visuose valstybės registruose ir IS pagal suteiktą ILTU kodą, būtina **nustatyti terminą iki kurio turi būti pakeisti valstybės registrų ir IS**, kuriuose tvarkomi užsieniečių duomenys, **nuostatai**, juos papildant užsieniečius identifikuojančiu duomeniu – ILTU kodu. Be to, tuose valstybės registruose ir IS, kuriuose tvarkomi užsieniečių duomenys, turi būti atlikti techniniai pakeitimai, kad juose ILTU kodą galima būtų įrašyti. Pažymėtina, kad kartu su Projektu Nr. 1 **turėtų būti pateiktas lėšų poreikis valstybės registrų ir IS techniniams pakeitimams**, kad galima būtų įrašyti ILTU kodą kaip užsieniečių identifikuojančią duomenį.

Siekiant, kad kaip įmanoma greičiau valstybės registruose ir IS būtų vienodai identifikuojami užsieniečiai siūlome **nustatyti terminą iki kurio valstybės registrų ir IS tvarkytojai turi pateikti** jų tvarkomuose valstybės registruose ir IS esančių užsieniečių **duomenis Migracijos departamentui, o pastarasis per nustatytą terminą turėtų suteikti užsieniečiams ILTU kodus** ir duomenis su priskirtais ILTU kodais gražinti valstybės registrų ir IS tvarkytojams, kurie gautus duomenis įrašys į valstybės registrų ir IS duomenų bases.

Siūlome **įvertinti su kuriais valstybės registrais ir IS būtina integracinė sąsaja ir nurodyti lėšų poreikį** jos realizavimui.

Užsieniečių registro nuostatų 50¹ punkte nustatoma, kad Užsieniečių registre tvarkomi **bendrieji duomenys**, nurodyti Nuostatų 21 punkte, **saugomi 10 metų nuo įrašymo** į Registro duomenų bazę, o jeigu su registro objektu susiję specialieji duomenys, nurodyti Nuostatų 22 punkte, saugomi ilgesnį terminą – tokį patį saugojimo laiką kaip ir su registro objektu susiję specialieji duomenys. Siūlome įvertinti, ar nurodytas terminas nėra per trumpas, nes ILTU kodas ir kiti bendrieji duomenys apie užsieniečių gali būti panaudoti kituose valstybės registruose ir IS. Manome, kad Užsieniečių registre bendrieji duomenys turi būti saugomi neterminuotai.

Taip pat atkreipiame dėmesį, kad galiojančių Užsieniečių registro nuostatų 32.12.1 – 32.12.4 papunkčiuose nurodyti Lietuvos Respublikos adresų registro klasifikatoriai, kurie naudojami Užsieniečių registro duomenims tvarkyti, tačiau Lietuvos Respublikos adresų registre nurodytų klasifikatorių nėra. Be to, galiojančių Užsieniečių registro nuostatų 62 punkte nurodyta, kad Užsieniečių registras iš Lietuvos Respublikos adresų registro gauna gyvenamosios vietos, nurodytos Nuostatų 21.9 papunktyje, adresui formuoti naudojamus duomenis, tačiau Lietuvos Respublikos adresų registras neteikia duomenų adresui formuoti, o teikia adresus įregistruotus Lietuvos Respublikos adresų registre. Siūlome minimas nuostatas suderinti su galiojančiais Lietuvos Respublikos adresų registro nuostatus.

Projektui Nr. 2 pastabų ir pasiūlymų neturime.

Siūlome Projektus įvertinti atsižvelgiant šioje pažymoje nurodytas Viešojo valdymo grupės pastabas ir Teisės grupės 2022 m. liepos 22 d. išvadoje Nr. NV-2139 pateiktas pastabas ir **Projektą svarstyti Tarpinstitucinio pasitarimo II dalyje**.

Kipras Mensevičius, tel. +37052098733; +37066842663, el. p. kipras.mensevicius@lr.lv.lt